

Hautaraunio
 Kivikaisten Uotinnan Juholan Torpan
 maalla,
 tutkittu kesällä 1910.

Juholan Torpan pellolla, a-
 ruinrakeunuksesta suoraan S. suun-
 taan sijaitsee raivaamattomalla
 maalla, rinnakkain N-S-suun-
 taisessa rivissä kolme hau-
 tarauniota, joista keskimäi-
 nen eli suurin on 87 m päässä
 aruinrakeunuksesta S-seinasta
 pohjoisiin raunio keskimäi-
 sestä n. 15 m, ja eteläisiin
 raunio keskimäisestä n. 10 m
 päässä. Kivikaisten kaivaus-
 teni lomasta kesällä 1910 otui
 tutkittavakseni keskimäisen
 näistä raunioista, saadakseni
 selvyyttä, mittä ajatta tämä
 (ja muut seudun hautarauniot)
 johtuvat.

Tutkittava hautaraunio,
 jonka muotoa ja rakennetta
 osoittavat kolme suuren paljas-
 taniota ja yksi paljastamisen ai-
 kana otettu valokuva ynnä
 pohjapiirros ja kaksi siihen
 liittyvää poikkileikkauskuvaa,
 on pohja-alaltaan epä säännöllisen
 ympyrän muotoinen, ristilin poik-
 kimitäten runsaasti 10 ja lähes
 9 m sekä korkeudeltaan 7:stä metristä.

Raunioalueen ulkopuolella esiintyy vähässä määrässä sen N.E. ja E. puolella pieniä kiviä, jotka lienevät aiemmin viistatut pois rauniosta. Itse raunio muodostuu pintaosassaan pienentäisistä kulmikkaista ja pyörästyneistä kivistä, joissa on eniten hietakiveä, diabaasia, graniittia ja gneistia. Kivien koko vaihtelee 3-4 dm. läpimittaisista noin nyrtin kokoisiin, ja ovat ne raunion pinnalla jakäälöityneitä paitsi keskiosassa, jossa raunioon on muljattu poikkimitattaan idästä länteen 3,5 m ja pohjoisesta etelään 2,5 m oleva kuoppaune. Tämä kuoppaune on syvempi, n. 6-7 dm. raunion W. puolisessa osassa, mutta ei näytä kuitenkään ulottuneen maaperään asti, sillä kuopan pohjalla näytti olevan niin kiinteästi istuvia kiviä, että ne tuskin koskaan ovat liikkuneet raunion kasaamisen jälkeen.

Mainittu pienikivinen raunion päällysverho huomattiin tutkittaessa olevan erityisen vahva N.E. puolella, vaikka tällä taholla oli, kuten edellä huomautettiin, raunion ulkopuolella siitä ilmeisesti

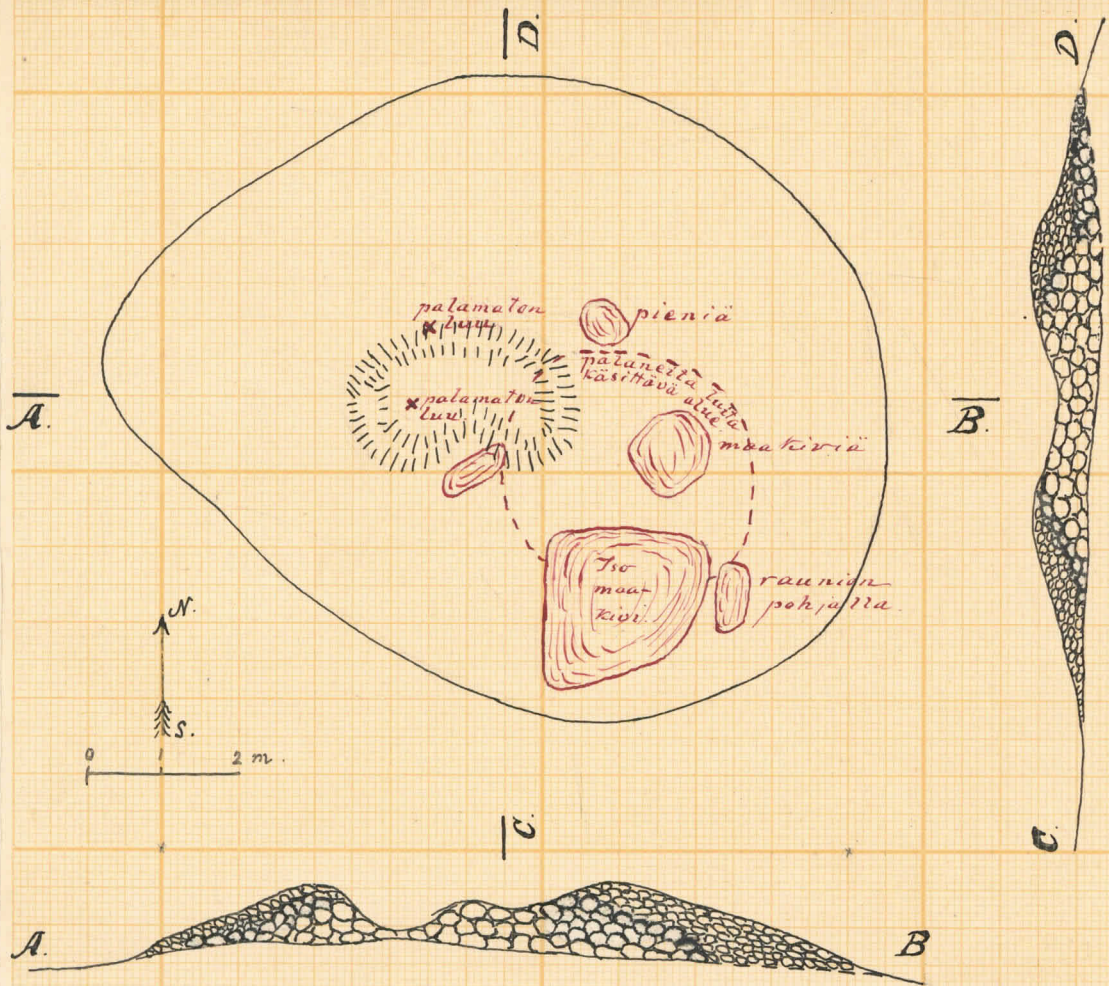
poisviikkottuja kiviä. Sen sijaan
ei tätä pikkukiviverhoa ollut
S.W. laidalla, josta se lienee
aikojen sitte tullut poisviikka-
tuksi, koska heti pinnalla
olevat isommat kivet olivat
jäkälöityneitä. Kenties tämä
päälyysverkon erilainen vahvuus
saa ^{osittain} selvityksensä raunion sul-
jauamisesta, mikä näyttää ta-
paktuneen eri aikoina. Pinnalla
oli nim. pieni määrä nähti-
västi kuopasta myöhempiin ylös-
peitettyjä jäkälöitymättömiä kiviä.

Tutkimus toimitettiin siten,
että ensiksi poistettiin nuo
myöhempiin pinnalle joutuneet
kivet ja sitte kuorittiin pois
tuo pikkukiviverho. Kun vii-
memmainittu oli poistettu,
tuli esille isommista kivistä
muodostuva raunion ydin eli
sydän. Tämä rajoitti jotakuin-
kin yllämainittua suljattua
kuopannetta, ollen poikki-
mitoiltaan noin 4½ m N-S
suuntaan ja noin 6 m E-W
suuntaan, laajeten kuitenkin
N ja W laidalla ulospäin
noin 1½ m:n levyiseksi ma-
talaksi ja tasaiseksi liepeeksi.
(Ks. poikkikuvia).

Kun sitte raunion sydän
oli poistettu, tutkittiin pohjamaa

Tarkoin pienillä lappioilla. N. puo-
lolla rauniosta eriytynyttä isoa
maakiveä ilmautui runsaasti
palaneita ihmislun siraaja, osot-
taen siten käsilläolevan hauta-
raunion, joka peittää poltetun
vainajan jäännöksiä. Ken etine-
löytöjä ei ensinkään tavattu,
on vaikeata raunion ikää tas-
kalleen määrätä. Sen luonne osot-
taa yhtäläisyyttä ^{joitakin} pronssikautisten
hautaraunioiden kanssa (vrt. Finster
Museum 1898, V, s. 13 ja Suomen Museo
1900, VII, s. 52) isokiviseen alustansa
eli sydämeensä nähden ja sen löy-
tyys löydöistä vastaa pronssikau-
den loppupuolelta johtuvia hau-
taraunioita. Kenseudella li-
säksi toistaiseksi on todennettu
vain pronssikauden hautaraunioita
saattaa olettaa, että Tammelin
raunio johtuu pronssikaudelta.
Raunion kivien joukossa tavatut
kivikautiset hiirikivet saavat
selvityksensä siitä, että raunio
sijaitsee kivikautisen asuin-
alueen piirissä. Tutkimuksen
jälkeen kasattiin raunio entiselleen.

1) Vain kaksi yksinäistä pala-
matonta kulta löytyi tämän alueen
ulkopuolelta (ks. pohjapiirrostaj).

Tutkittu hautaraunio
 (myöhemmältä pronssikaudelta ?)
 Kiukaisten Uolinmäessä Tukolan
 torpan maalla.
 Tutkinut J. Ailio 1910.

2789

Kiukainen, Uotinmäki, Juholan torppa. J. Ailio 1910.

valok. S. Pälsi

Kiukkainen, Notiomäki, Jukolan
Jorppa, (pronttikantinen?) Kusta-
rännio, Kairautti J. Heikkinen Kes.
1910

Valok. P. Palsi.

Kiukainen, Oloinmäki Juhola.
poltettuja luuta sisältäviä nautta-
raunio ennea avaamisista Tut
kinut J. Ailio Kes. 1910.

Kuukrinon, Uotimäki, Juhola (taus-
talla oleva torppa): pöytästä luuta
sisältävä hautausmaahan ouna avaamista
Jekition johdolla Kes. 1910.

Kiukkainen, Uolinmäki Juholan
pelto: poltettuja luuta sisältäviä
tutkinut Fertilio kes. 1910.

Kiukkainen, Nojimmäki, Juhola;
jotettuja laita sisältäviä hauta-
raunio, osaksi purettuna
tutkinut Fabilio Kes. 1910.